

ПОСІБНИК НОВОГО ПОКОЛІННЯ

ЮЩУК І. Українська мова. 10–11 класи: навчальний посібник / І. Ющук. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2015.

Новий навчальний посібник професора І. Ющука «Українська мова. 10–11 класи» відповідає чинним державним навчальним програмам: Українська мова. 10–11 класи. Рівень стандарту / укладачі: М. Пентиліук, О. Горошкіна, А. Нікітіна. – К.: Грамота, 2011; Українська мова. 10–11 класи. Академічний рівень / укладачі: Г. Шелехова, В. Новосолова, Я. Остаф. – К.: Грамота, 2011; Українська мова. 10–11 класи. Програма для профільного навчання учнів ЗНЗ. Філологічний напрям, профіль – українська філологія. Профільний рівень / укладачі: Л. Мацько, О. Семенов. – К.: Грамота, 2011.

Безсумнівним позитивом видання є те, що формулювання правил доступне, лаконічне, часто підкріплене певними прикладами, висловами, що асоціюються з життєвими ситуаціями. Це сприяє швидкому і легкому засвоєнню матеріалу учнями.

У посібнику чільне місце відведено складним випадкам правопису запозичених і складних слів та графічних скорочень. Для вправ добре дібрано уривки з художніх творів, що сприятиме кращому засвоєнню теоретичного матеріалу, актуалізуватиме знання з української літератури, розвиватиме культуру спілкування й удосконалюватиме зв'язне мовлення старшокласників.

Навчальна книжка містить схеми морфологічного розбору кожної змінюваної частини мови, які якнайкраще надаються для повторення та закріплення вивченого матеріалу. Доступно подано важку для сприймання тему «Числівник», особливо творення відчислівникових слів і складних числівників, наведено приклади відмінювання їх, поєднання з іменниками, прикметниками та займенниками. Чітко розкрито тему творення і правопису прислівників, утворених поєднанням прийменника з іменником, колишньою короткою формою прикметника, числівником, займенником, які пишуться разом, доступно пояснено відхилення від правил правопису їх.

Після кожної теми в посібнику є запитання для узагальнення вивченого, за допомогою яких учні зможуть самостійно працювати й перевіряти себе.

Заслуговує на увагу те, що у виданні багато дидактичного матеріалу, який можна використовувати як на уроці, так і для домашнього опрацювання. Серед великої кіль-



кості вправ переважають тести, що дають можливість учителю швидко перевіряти виконані учнями завдання та кожного уроку оцінювати їх. Прикметною особливістю Ющуківих посібників є ключі до вправ – це спосіб не лише швидкої перевірки учнівських робіт, а й самоперевірки, самовдосконалення та самонавчання.

У розділі «Текст» чітко сформульовано матеріал, який допоможе учням 11-х класів правильно написати творче завдання на ЗНО, додержуючи вимог до всіх його композиційних складових частин.

Посібник «Українська мова. 10–11 класи» спрямований на забезпечення доступності викладу програмового матеріалу, розвитку інтелектуальних і творчих здібностей учнів на основі індивідуалізації навчання та інтенсифікації навчального процесу з урахуванням компетентнісного підходу до навчання української мови, за якого забезпечується результат, а не нарощування обсягу знань.

Останнім часом спостерігається переорієнтація навчального процесу з пасивних форм навчання на активну творчу працю, тож посібник якнайкраще відповідає цій тенденції, оскільки націлений на самовдосконалення школяра, на розкриття особистого «Я» як учня, так і вчителя через їхню творчу взаємодію.

Особливу увагу автор приділяє вправам на розвиток зв'язного мовлення та культури спілкування учнів, чітко мотивуючи завдання: визначити, яка основна думка, в якій послідовності розгортаються події, що надає урочистого, піднесеного настрою тощо. Такі вправи розраховані як на самостійне, так і на колективне опрацювання і сприяють удосконаленню усного мовлення.

Дуже корисними є вправи на роботу з науковими статтями, де чітко зазначено використану літературу, подано правильний запис прізвища та ініціалів автора, певні скорочення, місце та рік видання, видавництво, що дасть змогу учням застосовувати набуті знання під час написання науково-дослідницьких, а в майбутньому курсових і дипломних робіт, сформує навички роботи з науковими джерелами в бібліотеках.

Щодо розвитку зв'язного мовлення, то в посібнику чільне місце відведено стилістиці тексту, культурі спілкування, синтаксичній єдності і структурі тексту, вимогам до його змісту й мовного оформлення.

Слід зазначити, що в посібнику ґрунтовно розкрито теми «Фразеологізми. Крилаті слова», «Фразеологічні вирази». Вдало складені вправи з цих тем містять посилання на авторів, що полегшить учням підготовку до ЗНО.

Цінним є матеріал, що пояснює, як забезпечити послідовність викладу думок у різних типах текстів: розповіді, описі й роздумі. Подано велику кількість прикладів слів і словосполучень, які вживаються для оформлення власних міркувань, чого, на жаль, бракує сучасним учням, тому що їхнє мовлення часто недосконале.

Важливе значення для поєднання речень у синтаксичну єдність має використання різних сполучних засобів, які ставляться на початку наступних речень. Цей доволі складний для сприймання матеріал автор у доступному вигляді подає прикладами.

Одне з основних завдань учителя – навчити правильно, в логічній послідовності розгортати й аргументувати думку – просторово-часову, причиново-наслідкову або уточнювальну, коли в кожній наступній синтаксичній єдності конкретизується сказане в попередній частині. Він може скористатися комплексом спеціальних вправ.

Новий посібник професора І. Ющука відповідає всім вимогам, які ставить сьогодення до навчальної літератури нового покоління, тож стане надійним опертям для всіх, хто хоче досконало оволодіти рідною мовою.

Ольга ХОДАЦЬКА,
заступник директора
з науково-методичної роботи
спеціалізованої школи № 187
м. Києва

ОЗОНівкам і ОЗОНівцям!

Тим, хто цікавиться проблемами особистісно зорієнтованого навчання, має творчі набутки,
й тим, хто лише роздумує!

Шановні колеги!

15–16 жовтня 2015 року в м. Рівне відбудеться

V Всеукраїнський фестиваль педагогічних ідей «Мій особистісно зорієнтований урок»

Проблемна тема фестивалю: «Учень у системі особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання».

Мета: окреслення кола проблем, пов'язаних із подоланням відчуженості учня від навчання, забезпеченням активної участі його у навчально-виховному процесі, і визначення перспективних шляхів розв'язання їх; ознайомлення з практичним досвідом становлення суб'єктності школяра, ефективними методиками й технологіями впровадження ідей особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів; визначення подальших перспектив реалізації особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання.

Основні цілі:

- з'ясувати сутність і зміст основних складників, що забезпечують активне включення учня в навчально-виховний процес;
- визначити перспективні методики й технології, які сприяють розв'язанню проблеми;
- обмінятися практичним досвідом становлення суб'єктності учня основної і старшої школи;
- проаналізувати стан упровадження особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання в практику роботи загальноосвітньої школи;
- налагодити співпрацю ініціативних, творчих педагогічних працівників (учителів, науковців, управлінців, представників вищої школи і методичних служб усіх рівнів), які вибудовують діяльність на засадах особистісно зорієнтованого і компетентнісного підходів, готові долучитися до апробації технології ОЗОН у своїй практиці;
- популяризувати ідеї особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання, розширювати коло його прихильників;
- розвивати і вдосконалювати педагогічну майстерність учасників фестивалю шляхом участі у майстер-класах, педагогічних майстернях, семінарах, тренінгах.

У програмі фестивалю:

- презентація творчих здобутків учасників із питань особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання;
- громадські слухання;
- засідання Великої ОЗОНівської Ради;
- ОЗОНівські студії: а) організація навчальної діяльності з урахуванням вікових та індивідуальних психолого-фізіологічних особливостей школярів (суб'єктний досвід, темперамент, провідний канал сприйняття, гендерні відмінності, тип мислення, типи і стилі навчання тощо); б) формування, ключових і предметних компетентностей у процесі оволодіння предметним змістом навчального матеріалу; в) компетентісно зорієнтовані навчальні завдання: технологія створення й застосування; г) оцінювання й самооцінювання в умовах особистісно зорієнтованого і компетентнісного навчання; д) інноваційні освітні технології (ноосферна та акмеосвіта, перевернене навчання та ін.);
- проведення відкритих уроків;
- психологічні тренінги, коучінги;
- презентація видавництва.

Заявку на участь у фестивалі надсилайте на електронну адресу pid-dub@ukr.net із зазначенням теми листа – «Фестиваль ОЗОН. Заявка».

Форма заявки:

Прізвище, ім'я, по батькові	
Місце роботи, посада, науковий ступінь, вчене звання	
Адреса	
Контактний телефон, e-mail	
На фестивалі планує	Взяти участь у роботі студії (вказати назву) і презентувати власний досвід із проблеми (зазначити форму: методична розробка, відеоурок, слайд-шоу тощо); провести відкритий урок, психологічний тренінг, коучінг тощо
Прізвище, ім'я, по батькові, телефон (факс), e-mail посадової особи для надсилання запрошення (якщо потрібно)	

Телефон для довідок: +38-068-025-06-97 – Микола Піддубний